

України має форму державно-правової боротьби з економічними правопорушеннями.

Тому, діяльність підрозділів ДСБЕЗ України повинна чітко відповідати вимогам законодавства. Варто зазначити, що в процесі вказаної діяльності у деяких випадках суттєво обмежуються права і свободи громадян, наприклад, зняття інформації з каналів зв'язку, проведення обшуків тощо. Такі «випадки» вторгнення у права громадян можуть бути допущені тільки за рішенням суду у випадках і межах, установлених законом.

Але, з іншого боку, рівень правопорушень в економічній сфері потребує від працівників підрозділів ДСБЕЗ України рішучих дій. Тому, чітке адміністративно-правове регулювання їх діяльності дозволить працівникам ДСБЕЗ України при виконанні попереджень, припиненні та розкритті правопорушень та злочинів в економічній сфері досягати необхідних результатів, з одного боку, а з іншого – діяти в рамках своїх повноважень та встановленого законодавством порядку, використовувати надані їм законом права, адекватно обстановці.

Визначення ефективного адміністративно-правового регулювання діяльності підрозділів ДСБЕЗ України потребує законодавчого визначення як пріоритетного завдання, консолідації зусиль правоохоронних та інших органів центральної виконавчої влади, з одночасним належним нормативно-правовим забезпеченням діяльності відповідних підрозділів ОВС України.

Лавренчук М. О.,

ад'юнкт кафедри економічної безпеки НАВС

ЩОДО ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЗДІЙСНЕННЯ АГРАРНОЇ РЕФОРМИ

В аграрному секторі, як відомо, відбуваються всеохоплюючі за масштабами і унікальні за соціально-економічною сутністю перетворення, кінцевою метою яких є утвердження в аграрному секторі економіки ринкових засад функціонування і розвитку. Докорінно змінюються визначальні ланки виробничого базису – власність на майно і землю та організаційно-правовий статус господарюючих осередків. Створюється багатокладне господарство, трансформуються економічні відносини між інтегрованими господарюючими суб'єктами, задіяними у виробництві продовольчих товарів, утверджуються якісно нові риси у свідомості і психології селян, що набули особистого права власності на конкретні її об'єкти.

Приватизаційні процеси на селі, які набули нині національного значення і масштабності, на початковому етапі мали спорадичний характер. Ініціаторами таких процесів виступили окремі колгоспи, керівники яких вважали, що приватизація власності має забезпечити небувалий прорив у нарощуванні продуктивності сільського господарства. Початок приватизації було покладено паюванням і персоналізацією майна в ряді аграрних господарств України. Згодом цей процес набрав загальнодержавного поширення. Розпочався і набув розмаху також процес приватизації землі.

Продовжує здійснюватися аграрна реформа, яка викликала необхідність наукового осмислення дуже широкого кола пов'язаних з цим

теоретичних питань, вивчення і узагальнення зарубіжного досвіду щодо власності на землю, опрацювання методичних і розробки суто практичних рекомендацій стосовно роздержавлення і приватизації власності з урахуванням специфічних особливостей ведення вітчизняного сільського господарства та менталітету населення. Від самого початку аграрної реформи і донині їй приділяють надзвичайно велику увагу науковці і працівники державних установ, законодавці та фахівці аграрної практики. Цій проблемі присвячена велика кількість фундаментальних теоретичних наукових праць і опублікованих прикладних розробок, безліч статей у журналах і газетах, що значно утруднює можливість подання матеріалу з питань аграрної реформи, який би відзначався оригінальністю. Але в такому плані завдання і не визначається. Ставиться мета бодай фрагментарного висвітлення основних аспектів, еволюції і результатів аграрної реформи, що викликали зародження нових тенденцій у сільськогосподарському виробництві та в інтеграційних зв'язках його з переробними підприємствами.

Кінцевою, і притому головною метою аграрної реформи визначалося відродження господаря на землі, кровно заінтересованого в її ефективному використанні та збереженні родючості. Ефективність використання землі, її збереження та підвищення родючості значною мірою залежить від того, кому вона належить, хто її господар, власник, хто її використовує і на яких засадах. Вважалося також, що здійснення аграрної реформи, досягнення такого становища, коли кожний об'єкт власності (земельна ділянка) матиме свого конкретного суб'єкта, стане також важливою передумовою формування ринкового середовища. З одного боку, процес комерціалізації розвивається в напрямі від великих колективних до індивідуальних і дрібногрупових приватних структур, з іншого – справжній розвиток підприємництва можливий на приватному капіталі і засобах виробництва, повній (особистій) заінтересованості і відповідальності підприємця за їх ефективне використання.

Здійснення аграрної реформи слід вважати велінням часу, нагальною необхідністю докорінних соціально-економічних змін на селі, які б започаткували стійкий поступ сільськогосподарського виробництва. Роздержавлення і приватизація – це об'єктивні економічні процеси, необхідність проведення яких обумовлюється падінням мотивації до праці нижче суспільно необхідного рівня, стагнацією виробництва, яка загрожує продуктивним силам і виробничим відносинам стати на шлях регресивного розвитку.

За час, що минув від початку здійснення аграрної реформи, Верховною Радою України розроблено і прийнято цілий ряд законодавчо-нормативних актів, що регламентують практичне вирішення питань приватизації землі та утворення нових організаційно-правових форм виробництва. Видано також декілька Указів Президента України, спрямованих на прискорення і поглиблення аграрної реформи. І тим не менше, з часу прийняття Верховною Радою України постанови “Про земельну реформу” (1990р.) і практично до кінця 1999р. було лише здійснено розподіл (паювання) земельних масивів сільськогосподарських підприємств між громадянами, що мали на це право, а колгоспи в основній масі перетворено в колективні сільськогосподарські підприємства (КСП). Проте, на жаль, колективні сільськогосподарські підприємства успадкували від колгоспів практично усі притаманні їм недоліки

у земельній і майновій власності, у системі господарського управління та організації і оплати праці, у персональній відповідальності за несумлінну працю чи завдані господарству збитки. Працівники КСП фактично не стали господарями на землі, її власниками, не зазнала змін і їх мотивація до праці. Лише незначна частка господарств набула інших організаційно-правових форм, близьких за змістом до структур підприємницького типу, здатних більш вчасно і швидко адаптуватися до режиму ринкового економічного середовища.

Тому, цілком закономірно, що наслідки реформування не справили бодай найменшого позитивного впливу на стан сільськогосподарського виробництва, його продуктивність.

В опублікованих роботах, на підставі ґрунтовного і всебічного аналізу аграрних перетворень в Україні, наводиться чисельний перелік причин аграрної кризи і повільних темпів реформування сільського господарства. Це: несвоєчасне відпрацювання офіційної аграрної політики держави; нечіткість державної політики щодо побудови нового суспільного устрою на селі; політичне протистояння стосовно розвитку аграрних відносин; недосконалість організаційного забезпечення аграрних перетворень; тактичні прораханки; переважно формальне здійснення аграрних перетворень; повільний характер реформування аграрних відносин; недосконалість організації державного управління реформуванням аграрних відносин; недооцінка інформаційно-роз'яснювальної роботи серед селян щодо аграрної реформи.

Названі авторами причини відповідають дійсності. Достатньо сказати, що з метою практичного здійснення аграрної реформи не були завчасно розроблені відповідні комплексні цільові програми (загальнодержавна і регіональні), що базувалися б на науково обґрунтованій науковій концепції, конкретних методичних і практичних рекомендаціях. Неодмінними в таких програмах мали б бути: чітко сформульована кінцева мета; тактичні завдання і етапи реформи; визначені конкретні пріоритети і напрями; засоби і специфіка аграрних перетворень з урахуванням особливостей регіонів. Виконання таких програм доцільно було супроводжувати спеціально розробленими системами моніторингу, що давали б можливість вчасно і оперативно коригувати усі параметри процесу аграрних перетворень.

Мораренко І. В.,

здобувач кафедри економічної безпеки НАВС

ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ В ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

На теперішній час питанням адміністративного примусу загалом та при здійсненні фінансового моніторингу, зокрема, у своїх придіяли увагу окремі науковці, серед яких О. М. Бандурка, І. П. Голосніченко, Т. О. Коломоєць, А. Т. Комзюк, О.Є. Користін та інші. Проте, й досі питання застосування адміністративного примусу суб'єктами фінансового моніторингу залишаються вивченими не у повному обсязі. До завдань даної статті необхідно віднести визначення особливих ознак заходів адміністративного примусу, які застосовуються при фінансовому моніторингу окремих фінансових операцій.

Особливістю фінансового моніторингу є те, що він здійснюється на